

BUNUL ECONOM

REVISTĂ PENTRU AGRICULTURĂ, INDUSTRIE ȘI COMERCIU

ORGAN AL: „Reuniunii Economice din Orăștie“ și „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiiului“.

ABONAMENTE:

Pe an 4 coroane (2 fl.); jumătate an 2 cor. (1 fl.)
Pentru România și străinătate 15 lei pe an.
C-TUL CASEI DE PASTIRARE POSTALE Nr. 10025.

APARE:

În fiecare Duminică.

INSERTIUNI:

se socotesc după tarifa, cu prețuri moderate.
Abonamentele și inserțiunile se plătesc înainte.
C-TUL CASEI DE PASTRARE POSTALE Nr. 10025.

VÎNZĂTOAREA DE POAME

Magazine de bucate.

În anul acesta, când partea cea mai mare a țăranilor din Ardeal n'au bucate îndestulătoare nici pentru trebuințele casei, *simțim* cu toții mai mult lipsa unui negoț sănătos cu bucate.

Azi, țăranii noștri sunt ajunși pe mâna speculanților cu bucate, și mânepoimâne vor simți amar urmele cumpărărilor de azi. Căci în cele mai multe locuri țăranii noștri cumpără bucate — *pe așteptare*. Și speculanții nu întreprind să-și facă socoteli, care le aduc venite îmbelșugate.

Ori cât am dori să venim în ajutor țăranilor noștri *pentru anul acesta*, ori-ce sfat este întârziat.

Folosim însă prilejul, ca scotând la iveală neajunsurile de acum, să ne întărim în convingerea, că trebuie să facem ceva *pentru viitor*. Căci în chipul cum lucră țăranii noștri, azi numai la ruină ajungem.

Este aproape de necrezut faptul, că țăranii noștri, care mai toți sunt agricultori, lucrători de pământ, tocmai ei să ajungă în mai mare lipsă de bucate.

Tălmăcirea acestui lucru o găsim în lipsa de organizație, a plugarilor noștri. Până acum fiecare plugar de-al nostru și-a vândut și și-a cumpărat bucatele cum l'a tăiat capul și de unde a apucat. Acesta e izvorul răului! Vinдем la vreme nepotrivită și cumpărăm din locuri nepotrivite. Și în chipul acesta ne aducem sărăcie în casă.

FOIȚĂ

M. EMINESCU

SĚRMANUL DIONISIE

— NUVELĂ —

(1)

.....și tot ast-fel dacă închid un ochiu văd mâna mai mică decât cu amândoi. De ași avea trei ochi ași vedea-o și mai mare, și cu cât mai mulți ochi ași avea, cu atât lucrurile toate dimprejurul meu ar părea mai mari. Cu toate astea născut cu mii de ochi în mijlocul unor arături colosale, ele toate în raport cu mine, păstrându-și proporțiunea nu mi-ar părea nici mai mari, nici mai mici de cum îmi par azi. Să ne închipuim lumea redusă la dimensiunile unui glonte, și toate celea din ea scăzute în analogie, locuitorii acestei lumi, presupunându-i dotați cu organele noastre, ar pricepe toate celea absolut în felul și în proporțiunile, în cari le pricepem noi. Să ne-o închipuim, caeteris paribus, înmiiit de

Ca să nu mai stăm neputincioși în fața sărăciei, ce vine să ne copleșească, e cuminte să ne organizăm *de cu vreme*.

Zilele și serile de iarnă ne dau destulă vreme să ne așternem pe sfaturi și pe înțeleșuri.

Ca înțeleșurile Voastre rodnice să fie, iată cum Vă sfătuim să mănecați:

Fruntașii unui sat să facă între ei învoiala, că după secerișul dela vară și după culesul cucuruzului din toamnă, fiecare să depună în *magazinul comun* un anumit număr de măsuri de grâu, săcară și cucuruz.

Ca lucrarea să fie deplină, susțitorii magazinului să-și facă rënd și de câteva sute de floreni, cu care să poată cumpăra cu prețuri cinștite bucatele a celor săteni, care voesc să-și vëndă prisosul. Peste an apoi sătenii, care vor avea în sat un astfel de magazin nu vor fi siliți să alerge pe la speculanți, să le suflă și măduva din oase.

Astfel de magazine *de ocașie* să fac pe temeiul unei simple învoiei, fie în scris, fie și numai cu vorba. La tot casul însă e mai bine, ca învoiala să fie cuprinsă în scris.

Statute nu sunt de lipsă.

Soia Hispida.

(Urmare și fine).

Vă invit dar' a-mi arăta ce cantitate de sēmēnte să vă trimit, cum să și luați măsuri pentru aducerea la îndeplinire a acestei circulări cu toată grija cuvenită.

mare, același lucru. Cu proporțiuni neschim-bate, o lume înmiiit de mare și alta înmiiit de mică ar fi pentru noi tot atât de mare. Și obiectele ce le ved privite c'un ochiu, sunt mai mici; cu amândoi, mai mari; cât de mari sunt ele absolut? Cine știe, dacă nu trăim într'o lume microscopică și numai fap-tura ochilor noștri ne face s'o vedem în mă-rimea în care o vedem? Cine știe, dacă nu vede fiecare din oameni toate celea într'alt feliu, și nu aude fiecare sunet într'alt feliu, și numai limba, numirea într'un feliu a unui obiect, ce unul îl vede așa, altul alt feliu, îi unește în înțelegere. Limba? Nu. Poate fie-care vorbă sună diferit în urechile diferiților oameni, numai individul, același rămând, o aude într'un feliu.

Și într'un spațiu închipuit ca fără mar-gini, nu este o bucată a lui, ori-cât de mare și ori-cât de mică ar fi, numai o picătură în raport cu nemărginirea? Asemenea în eterni-tatea fără margini nu este ori-ce bucată de timp ori-cât de mare sau ori-cât de mică, nu-mai o clipă suspendată? Și iată cum. Presu-

Vă atrag însă atențiunea, că de-ocam-dată nu veți cultiva Soia decât în mic, în câmpul de experiență, urmărind de aproape vegetațiunea și notând toate observațiunile ce veți face. Și pentru-ca această încercare, să poată fi cât mai completă, veți lua înțelegere cu dnii învățatori, ca să o sēmene și dinșii în grădinile școlare și ne veți cere sēmēnta necesară și pentru dinșii.

Țin a se cultiva și în grădinele școlare pentru-că sunt inzestrate de noi cu toate mijloacele trebuincioase, și dnii învățatori vor fi astfel în stare a-și da înșii seama de modul ei de cultivare, cum și mai târziu de foloasele Soiei.

Am făcut multe sacrificii pentru grădi-nele școlare. Acordăm chiar premii anuale învățătorilor și elevilor, cari s'au distins; astfel, că nu cred să trec prin aceasta peste competența autorităților școlare superioare. Cred, din contră, că sunt în intențiunile dlui ministru Haret, care stăruiește atâta pentru învățământ în general și pentru cel rural în special, și chiar în ale dlor învățatori, cari sunt dornici de ridicarea bunei stări a țăranului și n'asteaptă decât îndemnuri și noi mijloace în acest scop.

Afară de aceea, dnii învățatori, trăind de asemenea în mijlocul locuitorilor, pot să le arate cu toată isbânda, necesitatea de a-și întinde activitatea căutând noue isvoare pentru propăsirea lor proprie.

Dacă rezultatele vor fi satisfăcătoare, vom putea mări culturile treptat cu consumația.

În ori-ce cas, nu trebuie să uitați, că scopul nostru este de a deștepta pe țăranii, români, din adâncul lor somn, și cu voe, cătră tot ce este adevărat, plăcut și folositor, să-i atragem.

Administrator
Ioan Calinderu.

puind lumea redusă la un bob de rouă și raporturile de timp, la o picătură de vreme, seculii din istoria acestei lumi microscopice ar fi clipite, și în aceste clipite oamenii ar lucra tot atâta și ar cugeta tot atâta ca în evii noștri, evii lor pentru ei ar fi tot atât de lungi, ca pentru noi ai noștri. În ce neînfinire microscopică s'ar perde milioanele de infuzorii ale acelor cercetători, în ce înfinire de timp clipa de bucurie, și toate acestea toate ar fi, tot astfel ca și azi.

...În faptă lumea-i visul sufletului nostru. Nu există nici timp, nici spațiu, ele sunt numai în sufletul nostru. Trecut și viitor e în sufletul meu, ca pădurea într'un simbur de ghindă, și înfinitul asemenea, ca reflectarea ceriului înstelat într'un strop de rouă. Dacă am afla misterul prin care să ne punem în legătură cu aceste două ordini de lucruri, cari sunt ascunse în noi, misteriu pe care l'au posedat poate magii egipteni și asirieni, atunci în adâncurile sufletului coborându-ne, am putea trăi aveau în trecut și am putea locui lumea stelelor și a soarelui. Păcat că știința

Medicul casei.

Pestru, pete.

Dacă se ivesc pe obraz, piept ori altunde, cari provin mai ales din boale de stomac, se vindecă prin ceaiu de siminichie, și sara se pune hrean cu oțet cu cărpe, unsori cu pucioasă, spălări cu leșie, se mai pune și terciu de cartofi, și se fac băi calde.

Albeață învechită.

Vitriol alb cât 10 grăunțe de grâu, amestecat cu 10 dramuri apă de trandafir, să se spele ochii cu un petec de in ud at în acestea.

Sau orz curățit de coaje să se mestece bine în gură, și zamă de aceasta să se stoarcă în ochiul bolnav.

Pentru cărcimari.

În cele următoare vom arăta cum se pregătesc cele cinci feluri de culori pentru licheruri.

1. Albastru.

Se amestecă 3 degr. de indigo pulverizat cu 15 degr. acid sulfuric într'un vas care cuprinde 3 litri; această amestecătură să stea 3 zile în căldură, și după aceea bătându-se într'una, se toarnă peste ea $\frac{1}{2}$ litru de apă și 1 degr. cretă pulverisată.

2. Galben.

În 5 litri de apă lăsam să stea vre-o câteva zile $\frac{1}{2}$ klgr. rădăcină de curcuncen, apoi scoatem lichidul galben, strecurându-l încetul cu încetul, succesiv, pe cât se produce, într'un vas curat, de sticlă sau de

necromanției și cea a astrologiei s'au perdut, cine știe câte mistere ne-ar fi descoperit în această privință! Dacă lumea este un vis, de ce n'am putea să coordonăm sirul fenomenelor sale cum voim noi? Nu e adevărat că există un tresut, consecutivitatea e în cugetarea noastră, cauzele fenomenelor, consecutive pentru noi, aceleași în totdeauna, există și lucrează simultan. Să trăesc în vremea lui Mircea cel mare sau a lui Alexandru cel bun, este oare absolut imposibil? Un punct matematic se perde'n nemărginirea dispozițiunii lui, o clipă de timp în împartibilitatea sa infinitezimală care nu încetează în veci. În aceste atome de spațiu și timp, cât infinit! Dacăși putea și eu să mă perd în infinitatea sufletului meu, până în acea fasă a emanațiunii lui, care se numeste epoca lui Alexandru cel bun de exemplu... și cu toate acestea . . . . .

(Va urma).

lemn. Culorile galbene de șofran și anibahar ce se întrebunțează în ramura licherilor, nu sunt bune, deci nu se recomandă.

3. Verde.

Se pune să se plămădească 14 zile deardându-l 1 klgr. de urzici uscate cu 1 litru de spirt de 36 grade și după-ce urzicile s'au stors bine, se strecoară lichidul rămas.

4. Roșu.

Se pune 1 litru de apă într'o sticlă, apoi 7 gr. cochenille, 1 gr. alaun ars și 4 gr. cremor tartari; acestea toate să se plămădească la răcoare 24 ciasuri.

5. Violet.

Într'un litru de spirt de 36 grade să se plămădească în timp de 8 zile 2 degr. cochenille, 2 degr. salium tartari, 1 degr. alaun ars și 5 gr. spirt de amoniac. După aceea să se strecoare.

Vanilie.

8 litri spirt, 10 degr. esență de vanilie, 3 klgr. zahăr de Melisă, 3 degr. tinctură roșie, 10 litri apă.

Advocatul poporului.

Dreptul de a ținea trăsuri pentru cărușie, trebuie cerut în orașe dela căpitanul orașului, în comune dela prim-pretorele în scris sau verbal alăturându-se la cerere atestatul de moranitate și plătindu-se taxa de concesiune: (1884. XVII. 17. 20. §§. și ord. ministrului de comerțiu 39270 din 22 August 1884).

Afaceri de chirie și arândare în cas de proces să adreseaza pările la judecătoria cercuală în scris sau verbal (XVIII. §. 1 din 1893).

GLUME

La judecătoria.

Judecătorul: Dar' bine omule nu ți-e rușine? Ai mai fost adus aici de vre-o șase ori până acum.

Hoțul: Apoi, dle judecător, eu te vîd pe dumneata, acolo pe scaun, de vre-o opt ani — și ți-am zis eu ceva, de ce stai acolo?

O să peardă cheile.

Li mai murisera țiganului copii, că făcuse țiganca, nu glumise; și a plâns țiganul după toți, că era tată bun s'eracul și iubitor. Dar ca de astă-dată, când i-a murit purădăul cel mic, — n'a plâns nici-odată. S'au mirat ăia de l'au cunoscut, că știau că iau murit copii mai mari și mai frumoși și mai deștepti și n'a plâns atâta ca acum.

L'au întrebat:

— Bine, măi de ce plângi tu așa din cale în afară după copilașul ăsta, mai dihai ca după ăialalți, că ăsta era mai mititel, n'ai avut vreme să-l îndrăgești așa de tare, ca pe ăialalți? — Da cum să nu plâng, vereo, că cum era el de frumos și dă min-

Pentru femei.

Pătlașele vinete pe grătar.

Se despică pătlașelele în lungimea lor, se scot simburii și se taie în felii subțiri, apoi se pun să se marineze cu puțin untdelemn, cu erburi fine, cu piper și cu sare, când vor fi bine marinate, se scurg, se pun pe grătar să se frigă și se servește cu un sos convenabil.

Dovleci umpluți.

Se scobește dovlecei și se umple cu tocătură adăugând nișel orez în umplătură; apoi se face rumeneala în care se prăjesc cu unt și se servă cu smântână.

Mere și gutui umplute.

Se toacă bine carnea și se prăjește în unt cu puțin pătrânjel, făină, piper și sare; în această tocătură se poate adăuga galbenuș de ou, stafide și zahăr pisat, se umple merele și gutuile și se pun într'o tigae cu puțin unt și supă, lăsându-le se scadă bine la foc. Asemenea se fac și pătlașele umplute, dar' în loc de stafide și zahăr se pune mezul lor în tocătură, după-ce s'a scos și s'a prăjit cu unt.

SFATURI DE TOT FELUL

Dacă vrei să scapi de șoareci de casă, uscă și zdrobește mărunt foi de leandru (oleandru) mestecă-l cu nêsip mărunt presară acesta pe la și în găurile șoarecilor. Șoarecii neputând suferi mirosul greu de leandru vor fugi din acele locuri și nu să vor mai întoarce.

Dacă vrei, ca vitele să nu mai roadă eslele prăjește într'o tigae $\frac{1}{4}$ de kilogram sare de bucate în o lingură de unsoare de porc; dă această sare prăgită vitelor în tărîțe sau făină de cucuruz în trei zile după olaltă. Astfel vitele să vor desvêța de a mai roade eslele.

tos cum ajunge la rai îi dă sfântu Pătru cheile raiului — se le ție, și cum i-le-o dă, el dă micuț ce e, o să le peardă și dacă le-o perde îl bate Dumnezeu până îl ia dracu, săracu de el.

Dumitru Stănescu.

VÎNZĂTOAREA DE POAME

(Vezi ilustrația.)

Departa în țările fraților nostri Italiani și Spanoli — femeile frumoase sunt vînzătoare de poame. Și nu ca la noi — unde numai babe iertate de bătrâne și urite stau cu poame în piețe. Adevărat, că în țările surori și poamele sunt mai alcese, și cerul e mai dulce, și viața e mai dulce.

Căci pe când la noi scărțae frigul sub picioare și câmpiile și grădinile cască de pus-tietate — pe atunci în țeara fraților nostri Italiani și Spanoli aerul e cald, pomii sunt înfloriți și frumoasele vînzătoare, sprintene și vesele vînd pe strade poamele gustoase.

Chipul nostru de pe fața primă ne arată o astfel de drăgălașă vînzătoare,

Invitare la abonament.

BUNUL ECONOM

REVISTĂ PENTRU AGRICULTURĂ
INDUSTRIE ȘI COMERCIU

apare în fiecare Duminică

în **ORĂȘTIE (Szászváros).**

*Cea mai efină și totodată unica foaie
românească în felul ei, cu ilustrațiuni.*

Abonamentul costă:

pe anul întreg . . . . . 4 coroane,
pe jumătate an 2   "
Pentru România . . . . . 15 lei pe an,

*Abonamentele se plătesc înainte
și se pot face cu prima zi a ori-
cărei luni.*

*NB. Acei abonați, cari solvesc abona-
mentul pe o jum. de an înainte primesc și
un Calendar gratuit pe anul 1904 ca premiu.*

Administrația

„BUNUL ECONOM“

DIN LUME

Ungaria. Situația se încurcă iarăși. Obstrucția durează mai departe. Dep. Lengyel a eșit din clubul Kossuthist, pentru-ca să se poată face obstrucție după plac. Se vorbește, că Tisza voește să-și dea demisia.

Austria. Comisiunea bugetară a delegațiunii austriace a luat în dezbateri proiectul relativ la creditul țărilor ocupate, Bosnia și Herțegovina. Deleg. Sustersic a fost referent. Ministrul comun de finanțe Burian, a expus situația. La început a relevat cu cuvinte elogiase meritele ce și le-a câștigat antecesorul seu, Kallay, ca administrator al acestor țeri. Spre a sana starea financiară, cere un credit de 4 milioane cor. Joi în 21 Ianuarie a avut loc o ședință plenară a delegațiunii austriace. Ministrul de externe Goluchowski a răspuns la mai multe interpelațiuni, apărând politica externă a monarhiei. A urmat apoi cetirea a doua a bugetului pentru ministeriul de externe.

România. Cu ocaziunea anului nou a adresat regele Carol armatei un ordin de zi, în care atrage atențiunea asupra poziției onorifice, la care s'a avântat țara. — Corpurile legiuitoare s'au întrunit Luni în 25 Ianuarie spre a urma dezbaterile întrerupte din cauza sărbătorilor.

Rusia. Situația din ostul Asiei pare a se liniști. Cu ocaziunea recepțiunii de anul nou, l'a avorbit Țarul pe ambasadorul Japoniei și a exprimat dorința, că pacea nu va fi conturbată.

Germania. În coloniile Germaniei din Africa-de-Sud a izbucnit o revoltă. Mai multe companii de miliție au fost dirijate încolo. — În parlament au prezentat socialiștii in-

terpelația relativă la atitudinea guvernului german față de nihilisții rusi.

Sveția. Parlamentul a fost deschis prin un mesagiu regal.

Anglia. Chamberlain a terminat călătoria de agitație prin țară cu o cuvântare ținută în Guildhall din Londra. Primirea ce i-s'a făcut aici n'a fost entusiastă. Interesul populațiunii pentru planurile acestui politician pare a se răci.

Francia. Ferberea produsă în partidul socialist prin excluderea lui Millerand ia dimensiuni tot mai mari.

Spania. Agitația anticlericală, provocată prin numirea arhiepiscopului Nozaleda, devine tot mai periculoasă. În mai multe părți s'au ținut meetinguri de protestare, frecventate de un număr foarte mare.

Italia. Ambasadorul italian din Viena Nigra, s'a retras, ear' în locul lui a fost numit Avarna di Gualtorri.

Serbia. Zilele trecute s'au făcut mai multe schimbări în corpul diplomatic al Serbiei.

Turcia. Agenții civili pentru guvernorul din Macedonia au fost numiți și au și sosit deja în Constantinopole. D.

NOUȚĂȚI

Distincție. Cetim că dl Andreiu Bărseanu, profesor, în Brașov a fost distins cu medalia Benemerenti cl. I. pentru scrierile d-sale.

Balul universitarilor români din Cluj. Tinerimea universitară română din Cluj invită cu toată stima la *Balul* ce se va aranja la 18 Februarie n. 1904, în sala cea mare a Redoutei orașenești. Inceputul la 8 ore sara. Prețul de intrare de persoană 4 coroane, de familie 10 coroane. Venitul curat este destinat pentru masa studenților academici. Oferțele marimonioase să primesc cu mulțumită și se vor cuita pe cale ziaristică. (Adresa casarului Eugen Sâmpetean, stud. jur. Deák Ferencz utca 29). Comitetul arangiator: Romul Veliciu, președinte. Augustin Rațiu și Valentin Poruțiu, vice-pres. Eugen Sâmpetean, cassar. Emiliu Dan și Vasile Nossa, secretari. Aurel Moldovan, controlor. Iuliu Dan și Vasile Lucaciu, majordomi.

Postul de prim-secretar al «Asociațiunii» devenind vacant prin demisiunea dlui Dr. Cernel Diaconovich, la concursul publicat de comitetul «Asociațiunii» până la termenul de 31 Dec. 1903, precum scrie «Transilvania», organul «Asociațiunii», au competau dnii Sever Secula din Arad și Dr. Sextil Pușcariu din Brașov. Cererile intrate la concurs s'au predat unei comisiuni în persoanele d-lor Dr. At. Marienescu, Parteniu Cosma, Dr. Eusebiu R. Roșca și Dr. I. Beu, ca notar al comisiunii, ca să le studieze și să facă propunere adunării geuerale. Pâne atuncia, comitetul a autorizat pe dl Dr. Cernel Diaconovich să conducă afacerile de prim-secretar.

Exposiție internațională în România. Din România se comunica, că dl Dr. Istrati a luat inițiativa organizării unei mari expoziții internaționale în anul 1906, cu prilejul aniversării de 1800 ani dela descălecarea Romanilor în Dacia și a jubileului de 40 ani de domnie a M. S. Regelui Carol I.

Un ordin al ministrului de războiu. Ministrul de războiu Pitreich a dat de curând o circulară tuturor comandanților de trupe, în care se ordonă oficerilor a se abține de expresiuni vătămătoare pentru religiunea sau naționalitatea subordonaților lor.

Regele Angliei bolnav. Se vestește, că regele Eduard s'a bolnăvit din nou, anume de o boală de grumaz.

Otrăvire Ziarul «M. Szo» scrie, că zilele acestea din Ungvar, teologii din seminarul gr. cat. s'au îmbolnăvit sub simptome de otrăvire. Medicul seminarului a făcut o cercetare în bucătărie, negăsind însă nimic suspect. Resturile de mâncare au fost trimise pentru anală la Budapesta. Se zice, că otrava a fost pusă în mâncare de o mână criminală Teologii se simt cu toții bine.

Reuniunea de asigurare arhiepiscopală din Blaj are în asigurare realități în valoare de aproape 1 milion 700 coroane, pentru cari a încasat peste 8600 premii curente și restante. Fondul de rezervă la sfârșitul anului 1902 a fost de 23.000 cor. În anul trecut a plătit despăgubiri 729 cor.; ear' în decurs de cinci ani a plătit despăgubiri în valoare de 6462 cor.

Dinamită în dietă. Desideriu Perczel presidentul dietei a primit o epistolă anonimă în care i-s'a comunicat, că în pivnița palatului dietal e pusă dinamită, care în curând va exploda. Presidentul a trimis în pivniță niște oameni se caute, dar' n'au aflat nimic.

Mamă ucigașă. Să scrie, că servitoarea Maria Jancovici din Orșova și-a aruncat fetița de două luni în fântână. Casul a eșit la iveală și mama ucigașă a fost arestată.

Ciumă în Petersburg. Din Petersburg s'a anunță, că s'a bolnăvit și a murit de ciumă un medic, care se ocupa cu studiarea ciumei făcând experimete cu baccilurile ciumei.

Manlicher, renumitul inventator al pusei, Manlicher a murit zilele acestea în Viena

Post de medic. Cu termen de 30 Ian. st. n. e publicat concurs la postul de medic cercual în cercul Slimnic—Sura mare. Cererile sunt a se trimite protopretorului Fabritius în Sibiu.

Sinucidere. Eri s'a împușcat în Rákosfalva baronul laubitz Tivadar, om de 32 de ani. Venind poliția, a voit să-l ducă la spital, dar' el nu s'a lăsat. Rana nu e așa gravă. Causa nu se știe.

 Cine ne trimite 2 coroane abonament pe anul

Filoxeră în Bendorf. Pe baza ordinului ministrului de agricultură nr. 100.674 ex 1903 teritoriul comunei Bendorf e pus sub carantină de filoxeră.

Insoțire de păstrare în Bucovina. În Vatra-Dornei s'a înființat o insoțire de păstrare și credit, ale cărei statute au fost înregistrate la tribunalul de comerț din Suceava.

„Jandarmi ucigași!” Cetim în „Gazeta Transilvaniei” următoarele: „Eri s'a răspândit în Brașov o veste fioroasă despre un asasinat ce s'ar fi făcut în Predeal de către doi jandarmi ungari asupra unei Românce. Svonul, ce s'a colportat spunea următoarele detalii: O păreche tină română avea de gând să treacă în România, dar bărbatul nu avea pașaport, ci numai femeia. Doi jandarmi ungari, văzând perechea au luat-o în urmărire. Bărbatul neavând pașaport, a fugit în pădure, iar femeia i-a așteptat pe jandarmi. Aceștia au violat-o, au jefuit-o și pe urmă au omorât-o. Bărbatul privea din tufiș la scena înfricoșătoare, fără să îndrănească a se mișca, iar după-ace au plecat jandarmii, a eșit din ascunzătoare și ducându-se la Predeal, a denunțat cazul, în urma cărei denunțări cei doi jandarmi au fost arestați și transportați la Brașov.

După o altă versiune, părechea era logodită și se întorcea spre casă în Transilvania cu gândul să se cunune. Fata avea la sine câte-va sute de floreni. Flăcăul neavând pașaport a mers prin pădure, de unde ar fi fost mărtor scenei goroase descrise mai sus. După aceea a eșit de bună voie înaintea jandarmilor, cari l'au excorțat la Predeal, ca neavând pașaport. Aci a denunțat apoi cele întâmplate. Cadavrul fetei a fost lăsat în drum. Svonul fantastic nu amintește nici un nume de persoane sau localitate.

— Ziarul „Br. L.”, care sub titlul de mai sus și el publică știrea seusațională, cercetând lucrul, a aflat, că zilele acestea au fost în adevăr excorțati doi jandarmi din Orșova la arestul militar din Brașov și văzându-i cine-va, a iscodit istoria de mai sus.

Reservoare de petrol în Constanța. În curând se vor găti cele trei rezervoare de petrol ce se construiesc în portul Constanța și instalările pentru încărcarea petrolului pe vapoare spre exploatare. Ministerul lucrărilor publice din România, are de gând să construiască la vară alte trei rezervoare.

Student sinucigaș. În casa părinților sei din Zagreb studentul la tehnică Iosif Serici s'a sinucis. Acesta a dus o viață foarte ușuratică cheltuind ca student 34000 cor. Părinții au ajuns astfel în miserie și studentul încă tot nu-și terminase studiile. Tinărul a văzut pozițiunea critică, în care a ajuns familia sa, a avut mari remușcări de conștiință și în fine s'a sinucis.

Oraș norvegian ars. Alesund, un oraș înfloritor al Norvegiei a fost distrus de foc. A ars întreg orașul și locuitorii au rămas fără adăpost. Focul a izbucnit noaptea la

orele 2 și 1/2 în fabrica Praeserning Company, și scânteele au aprins orașul în mai multe puncte de-odată. În scurtă vreme străzile au fos acoperite de flăcări și locuitorii au trebuit să se refugieze. În port au ars două vapoare, douăzeci și trei de vapoare au trebuit să le scupunde în apă, ca să le scape de flăcări. Toate casele publice au ars, între ele două biserici, casa orfanală, mai multe case ale societăților, toate bncile, edificiile autorităților, palatul poliției, penitenciarul, două farmacii, oficiul vamal, școala populară și edificiul pompierilor.

După-cum se vestește numai 3 oameni au căzut jertfă. Pe bolnavi i-au dus în trăsuri în provincie și le-a făcut spital dintr'o casă moruară. A ars și podul, care lega cele două părți ale orașului.

După statistica consiliului, pe câmpurile din prejurul orașului sunt 10—11.000 de oameni aproape despoiați și expuși la moartea de foame. Impăratul Germaniei a fost primul, care și-a exprimat condoleențele și a trimis și ajutor celor nenorociți. Se vestește din Cristiania, că după telegram imperialc „Fönicia” a plecat alaltăeri după amiază în Alesunda cu corturi pentru 4000 de oameni, cu material pentru case de lemn, lemne de edificat cu tâmplari, cu medici, cu îngrijitori și îngrijitoare de bolnavi.

Alaltăeri după amiază la orele două, pompierii din Alesunda au încetat cu munca fără rezultat. Alaltăeri dimineața la orele 8 au restabilit legătura telefonică cu Molde și au cerut ajutor. Primul ajutor e sosit alaltăeri seara. Situația încă nu s'a îndreptat. După știrile mai noi n'a căzut jertfă viață de om. — Vestea despre ajutorul împăratului Germaniei a produs mare bucurie. „T.”

Vaporul „Petöfi.” Se vestește din Triest, că „Il Piccolo” a primit o telegramă din Port-Said, după care un vapor englez în drumul spre Port-Said, între Malta și Creta a dat de rămășițele unui vapor, în cari au recunoscut vaporul dispărut „Petöfi.”

Vaporul sfărâmat era gol, se vede că povara cu care fusese încărcat, s'a scufundat, nu s'au găsit nici cadavre. După ziarul din Triest, personalul vaporului englez a constatat, că „Petöfi” a fost prea încărcat și în urma acesteia i-s'au despiciat coastele. După toate aparențele catastrofa s'a petrecut repede, așa că nimeni din personalul vaporului n'a putut scăpa cu viață.

Socialismul în Bănat. Cetim în „Drapelul” următoarele: Conducătorul de socialiști Todor Popovici din Comlăuș (com. Arad) a venit fără de veste în comunele Lalașinț și Batta din comitatul nostru, ca să țină adunări socialiste și să agite poporul pentru socialism. În 3 Ian. n. Todor Popovici a venit din Lalașinț cu o mulțime de țărani lalașințeni la Batta, unde îl aștepta deja mulțimea avisată în secret despre sosirea lui. Nefiind adunarea anunțată primpretorelui cercual, 4 gendarmi din Batta au venit la fața locului și au provocat mulțimea (4—500 oameni) să se depărteze. Oamenii agitați de Popovici n'au

voit să se supună, ba au început a se înarma cu securi și băte. Gendarmii și-au făcut cale cu baioneta prin mulțime, au prins pe Popovici și l'au dus la casa comunală. Mulțimea a asediat casa comunală și era cât pe-acți să se întâmple vearsare de sânge. Gendarmii au reușit totuși să liniștească pe cale pacinică poporul amețit de frase socialiste. Popovici a fost predat preturei cercuale din Birchiș și pretorele l'a excortat a doua zi în comuna lui natală Comlăuș.

Avis.

Orații cetitori sunt prin aceasta încunostințați, că acei abonenti, cari solvesc pe anul 1904 abonamentul pentru „Bunul Econom” pe un 1/2 an 2 cor. (1 fl.) primesc ca premiu gratuit un Călindar pe anul 1904.

La cerere trimitem ori și care Călindare ce ne stă la dispoziție.

Călindarele de premiare sunt:

Călindarul „Bunul Econom”
Călindarul „Țeranului” și
Călindarul „Sfânta Treime”.

Deci cine abonează pe un 1/2 an „Bunul Econom” solvind 2 cor. (1 fl.) primește pentru această mică sumă de 1 fl. revista „Bunul Econom” un 1/2 an în fiecare săptămână și un Călindar pe anul 1904 ca premiu.

Administrațiunea

„BUNUL ECONOM”
Orăștie (Szászváros).

Pentru ficiorii de însurat.

Dela ministrul de honvezi a sosit o ordinațiune, care îi scutește de multe căi și cheltueli. Să știe, că în anul trecut n'au fost asentări și așa ficiorii, care sunt în clasa a treia de asentare nici acum nu să pot însura.

În lunile din urmă au sosit mii de rugări la ministrul de honvezi, dela ficiorii, ce voiau să se însoare și care sunt deja de un an în clasa a treia de asentări.

Ca să nu să mai facă atâta lucru zadarnic, ministrul a dat un ordin, prin care să apune, că ficiorii ajunși în clasa a treia de asentarea, să pot însura, excepțional în anul acesta, fără nici o cerere la ministrul.

Să înțelege, că în cazul când ficiorii însurați vor fi asentati, nu e vina ministrului, că muerea lui tină va rămânea veduvă.

Mai nou.

Pregătiri de războiu. Guvernul japonez a dat ordine de mobilizare. Din Port-Arthur se telegrafează, că acolo se așteaptă cantități enorme de cărbuni și hrană din Australia. Portul Daily este încunjurat de mine submarine. Rusia și-a mobilizat întreaga flotă de războiu a Oceanului Pacific. Totodată a concentrat în Mandșuria 80.000 soldați din rezervele trupelor siberiene. Bulgaria concentrează forțe considerabile la Koceani, în fața trupelor turcești mobilizate.

1904 primește gratuit un Călindar, ca premiu!

„ZARANDEANA“, institut de credit și economii în Băița.

CONVOACARE

Domnii acționari ai institutului de credit și economii „Zarandeană“ sunt invitați la a

VI-a adunare generală ordinară,

ce se va ține la 14 eventual 21 Febr. st. n. a. c. în localul institutului la orele 2 p. m.

OBIECTELE:

1. Deschiderea adunării.
2. Exmiterea unei comisii de 3 membri pentru constatarea membrilor prezenți și a plenipotențelor.
3. Raportul direcțiunii despre starea întreprinderii și rezultatul gestiunii anului 1903.
4. Raportul comitetului de supraveghiere.
5. Decisii asupra comptului anual pe baza raportului comitetului de supraveghiere și darea absolutului.
6. Decisii asupra împărțirii profitului curat.
7. Alegerea a 9 membri în direcțiune pe periodul dela 1904—1906.
8. Alegerea a 5 membri în comitetul de supraveghiere pe periodul dela 1904/5.
9. Decidere asupra urcării capitalului social de cor. 32.000 la 64.000 coroane eventual 50.000.
10. Eventuale propuneri în sensul §-lui 26 lit. g din statute.
11. Exmiterea a 2 membri pentru verificarea procesului verbal.

În lipsa membrilor recerși adunarea în sensul §-lui 23 se va ține în 21 Febr. st. n. a. c. la locul și timpul indicat.

Domnii acționari, cari voesc a participa la adunare în persoană sau prin plenipotențiați, sunt rugați a-și depune în înțelesul §-lui din statute la cassa institutului acțiunile și documentele de plenipotență cel mult până la 14 Febr. 1904. Acțiunile se pot depune și la cassa societății „Crișana“ în Brad și reversele sunt a să înainta până la datul indicat.

Băița, la 17 Ianuarie 1904.

Dr. I. Radu m. p., George Drăgan m. p.,
președinte, diriginte.

ACTIVE			CONTUL BILANȚULUI			PASIVE		
	Cor.	fl.		Cor.	fl.		Cor.	fl.
1. Cassa în număr	4139	76	1. Capital social, 320 acții à 100 coroane	32000	—			
2. Cambii escomptate	143496	—	2. Depun. spre fructificare C. 112507-79					
3. Imprumuturi pe oblig.	26183	68	3 Inter. capit. » 3544-75	116052	54			
4. Imprumuturi hipotecare	18927	—	4. Cambii reescomptate	26154	—			
5. Realități	1300	—	5. Fond de rezervă	6497	07			
6. Mobiliar . . . . . C. 546-90			6. Fond special de rezervă	1191	12			
7. după 10% 54-69	492	21	7. Creditorii	600	—			
8. Spese de proces anticip.	214	31	8. Dividende neridicate	10	—			
9. Interese restante	719	02	9. Taxă de înscriere	66	—			
10. Int. de reescompt anticip.	281	95	10. Interese anticipate	3646	20			
			11. Profit transpus din 1902 . . C. 400—					
			12. Profit curat » 9137—	9537	—			
	195753	93		195753	93			

ESITE			CONTUL PROFIT ȘI PERDERI			ÎNTRATE		
	Cor.	fl.		Cor.	fl.		Cor.	fl.
Interese depuneri	7125	62	Profit transpus din 1902	400	—			
» de reescompt	1983	99	Interese anticipate din 1902 . . . C. 3376-20					
» fondului de rezervă	481	26	Int. de escompt . . . 8459-59	11835	79			
» fond special de res.	88	23	» obligațiuni	2181	57			
Salare	2480	—	» hipotecare	1566	61			
Chirie	400	—	» realități	99	96			
Spese	988	34	Provisiuni și diverse	10313	91			
» cu a II-a emisiune de acții	7	22						
Marce de prezență	1000	—						
Competință de timbru	37	26						
Contrib. directă . C. 1062-58								
» de drum » 119-97								
» comunală » 200—	1382	55						
Contrib. de 10% după dep.	679	38						
Amortisare din Mobiliar	54	69						
Tipărituri	152	30						
Profit curat	9537	—						
	26397	84		26397	84			

Băița, la 31 Decembrie 1903.

Dr. I. Radu m. p., George Drăgan m. p., Lazar Perian m. p., Romul Popp m. p.,
președinte, diriginte, cassar, contabil.

Subsemnatul comitet am examinat conturile prezente și le-am aflat în ordine.

Băița, la 21 Ian. 1904.

COMITETUL DE SUPRAVEGHERE:

Dr. Corneliu Moldovan m. p. Vasiliu Damian m. p. Dr. Pavel Opreșă m. p.
președinte.

„AGRICOLA“

Însoțire economică de magazin și anticipații
(143) și-a început activitatea în 3—52
HUNEDOARA (Vajdahunyad).

- Cancelaria și Magazinul însoțirii se află în casele proprii.
- Însoțirea „Agricola“ cumpără și vinde produse agricole, cu deosebire: grâu, cucuruz, ovės, țărițe, etc.
- Vinde bucate pe credit (pe așteptare). Acoardă avansuri pe bucate, efecte și prețioase (giuvaerice).
- Primește aurării și argintării în afaceri de lombard și la acoperire de conturi-courante.
- Primește depuneri spre fructificare cu 6%.
- Mijlocește împrumuturi de bani pe amortisație.
- Mijlocește asigurări pe viață și contra focului.
- Vinde unelte și mașini agricole chiar și pe plătiri în rate.

In sfârșit învrijește ori-ce afaceri comerciale de intermediare.

Cruce sau stea dublă electro-magnetică

Patent Nr. 86967.

Nu e crucea lui Volta.

Nu e mijloc secret.

vindecă și înviorază

pe lângă garanție.

Deosebită atențiune

e a se da împreju-

rării, că acest aparat

vindecă boale vechi

(190) de 20

de ani 3—

Aparatul acesta vindecă și folosește contra durerilor de cap și dinți, migrene, neuralgie, împedecarea circulațiunii sângelui, anemie, amețeli, fiuturi de ureche, bătăie de inimă, sgârçuiuri de inimă, asma, ausul greu, sgârçuiuri de stomac, lipsa poftii de mâncare, răceala la mâni și la picioare, reuma, podagră, ischias, udul în pal, influența, insomnie, epilepsia, circulația neregulată a sângelui și multor altor boale cari la tractare norma a a medicului se vindecă prin electricitate. În cancelaria mea se află atestate încurse din toate părțile lumii, cari pretuesc cu mulțămire invențiunea mea și ori-cine poate examina aceste atestate. Acel pacient, care în decurs de 45 zile nu se va vindeca i-se retrimite banii. Unde ori-ce încercare s'a constatat zadarnică, rog a proba aparatul meu. Atrag atențiunea P. T. public asupra faptului, că aparatul meu nu e permis să se confunde cu aparatul „Volta“ deoarece-ce „Ciasul-Volta“ atât în Germania cât și în Austro-Ungaria a fost oficios oprit fiind nefolositor, pe când aparatul meu e în genere cunoscut, aprefiat și cercetat. Deja etinătatea crucei mele electro-magnetice o recomandă indeosebi.

Prețul aparatului mare e 6 cor. Prețul aparatului mic e 4 cor.
folosibil la morburii cari nu sunt mai vechi de 15 ani. folosibil la copii și femei de constituție foarte slabă.

Expediție din centru și locul de vânzare pentru țeară și streinătate e:
MÜLLER ALBERT, Budapesta, V., strada Vadász 42 G. colțul strada Kálmán.

CUMPENE

pentru **comerțiu, industrie**
și **economie** solid și exact
lucrate, ofere spre cumpărare

la ma fabrică de Cumpene Transilvană
VICTOR HESS Sibiin (N.-Szeben)

La cerere se trimite catalog (228)
1-52 ilustrat gratuit și francat.

Cel mai mare deposit de ciasornice,
giuvaeruri și obiecte de aur și argint în
Transilvania

(144) la 3-26

Iulius Erös

în Sibiiu, Strada Cisnădiei Nr. 3
(Palatul Transilvania).

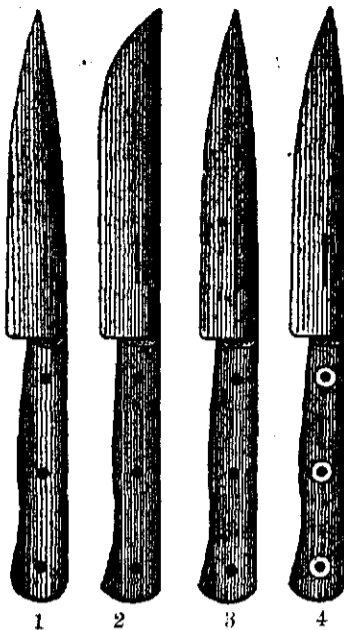
Tot felul de ciasornice, giuvaeruri de aur și argint, podoabe bisericesti etc

Toate obiectele bine și frumos lucrate, ieftine, cu prețuri fixe.

Serviciu prompt și conștientios.

La cerere se trimite preț curent bogat ilustrat.

Cuțite de bucătărie

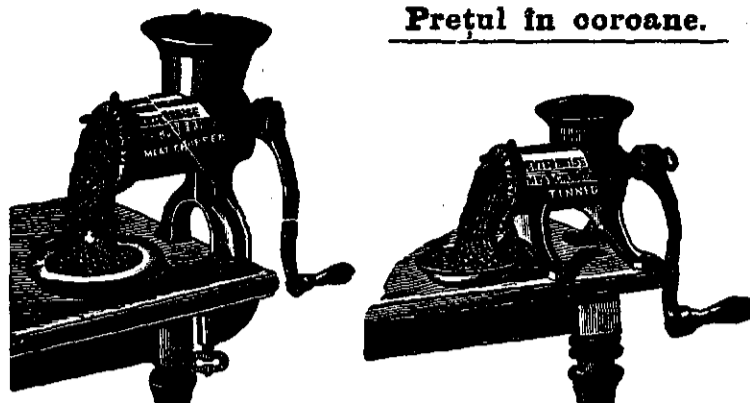

Cuțite cu garanție pentru toată bucata.

	17	19	21 cm.
Fig. 1 Cor.	—	—72	—86
Fig. 2 >	—56	—68	—80
Fig. 3 >	—56	—68	—80
Fig. 4 >	—64	—76	—90

Mașini de Alexanderwerk pentru tocat carne.

Prețul în coroane.

Forma:	R	RR	S	UU	SS	U	UU	T	cu roată de învîrtit
Mărimea și numărul formei:									
taie într'o minută ch. l.	1/2	3/4	1	1	1 1/4	1 1/4	1 3/4		
1 buc.	Cor. 5:30	7:60	8:80	8:50	13:30	15:80	29:50		
Cuțitul singur	> —70	—80	1:10	1:10	1:30	1:30	1:60		
Discul gaurei singur	Cor. 1:30	1:80	1:50	1:50	2:80	2:80	4:20		

Carol F. Jickeli, Sibiiu.
(Nagy-Szeben). (141)

Nu există

Săminte agricole și de grădină mai bune și mai recomandabile

ca acelea, care le expediază de 28 ani

MAUTHNER ÖDÖN Furnisorul Curții Regale în **BUDA-PESTA.**

Cancelaria și depozitele: Str. Rottenbiller 33. Localul de vânzare: Str. Andrassy 23.

(139)

Catalogul ilustrat, de 226 pagini, se trimite la cerere gratuit și franco.

3-52

Nou!

Lampă electrică de busunar

cu mecanism american indispensabilă pentru ori-ce economie casnică.

Să poate purta și în busunar, e durabilă, comodă și corăspunzătoare.

La fiecare e de lipsă pentru luminarea chibitor, treptelor, ambitelor și localităților laterale.

Pentru oficeri la exerciții, pădurarilor și vânătorilor pentru serviciu de noapte e tare acomodată; pentru turiști sunt indispensabile, pentru medici și moașe cu ocaziunea vizitelor de noapte. In fabrice,

morii, pivnițe și depozite unde se păstrează materii explosive, sunt de mare însemnătate, pentru călători ce sosesc noaptea sunt neprețuite. Pentru economie este o bucurie. Nu sunt în urma ei picături de lumină pe padiment și covoare. Pe propriu și coroni îi păzește de atacuri și foc; cu aceasta te poți să și noaptea în pod unde se păstrează nutretul. — E sigură contra focului. Se poate folosi de mai multe mii de ori și dacă cu timpul arde stratul, pentru 1 coroană 20 filei subministrăm altul nou. **Prețul 4 coroane.**

Cu reflector și linte măritoare executată foarte fin 5 cor.

Strat de rezervă 1 cor. 20 fl.

(227)

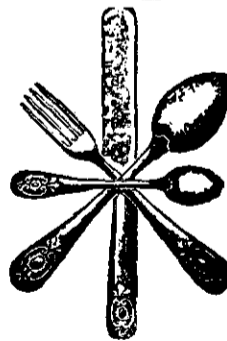
Se trimite cu rambursă de 3-52

Stabilimentul Central alni **IOSIF AUFFENBERG**

BUDAPEST, Strada Proféta 5.

Cumpărare ocașională!

32 bucăți numai 6 fl.

In urma prea marelui deposit al unei fabrici de obiecte de metal, sunt îndreptat să vind marfa acesteia în prețul cu care se face. Spedez dară, până când depositul sustă, contra ramburs:

6 hucăți linguri de supă din cel mai fin argint de gloria, 6 furcuțe (furcuța într'o bucată) din cel mai fin argint de gloria, 6 cuțite din cel mai fin argint de gloria, 12 lingurițe de cafea din cel mai fin argint de gloria; 1 sitiță de străcurat

laptele și 1 sitiță de străcurat supă. — 32 bucăți cari costă numai 6 fl, toate noue și bune și frumos poleite. Acestea mai de mult au costat 25 fl.

Argintul de gloria este un metal cu totul alb, care se înlocuește cu cel mai scump argint, și ca unul fiecare să fie convins despre adevăr, mă oblig a remite banii numai de cât dacă marfa nu ar conveni. — Garnitura e cel mai potrivit dar de cununie, și nu trebuie să lipsească din nici o casă.

Singur expeditor este: **Iosif Auffenberg's Centrale**

(226) 3-52

Budapesta VI., Strada Proféta nr. 5.

Comandele se trimite spedând banii înainte sau contra ramburs.